

STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC

Poznámka: Zveřejněna je pouze upravená verze dokumentu z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů a aplikačních zákonů ČR).

Nejsou dotčena práva podle § 16 odst. 2 písm. e) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) oprávněných osob uvedených v § 16 a § 17 téhož zákona.

3. zasedání zastupitelstva města: 21. 3. 2024

Bod pořadu jednání: 16

Smlouva o poskytnutí peněžitého příplatku mimo základní kapitál

Stručný obsah: Prostřednictvím tohoto materiálu je radě města předkládán návrh na uzavření smlouvy o poskytnutí peněžitého příplatku mimo základní kapitál (dále jen "Smlouva") mezi statutárním městem Liberec (dále jen "SML") a Dopravním podnikem měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a. s., (dále jen "DPMLJ").

MML, Odbor správy veřejného majetku

Zpracoval: Neumannová Petra - pracovník odboru správy veřejného majetku

Schválil: Hýbner Lukáš, Mgr., vedoucí odboru správy veřejného majetku

Projednáno: 6 RM konané dne 12. 3.2024

**Projednat ve
výboru ZM:** Finanční výbor

Předkládá: Šolc Jiří, Mgr. v. r., náměstek primátora pro technickou správu a informační technologie

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města po projednání

schvaluje

uzavření Smlouvy o poskytnutí peněžitého příplatku mimo základní kapitál mezi statutárním městem Liberec a Dopravním podnikem měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a. s., dle Přílohy č. 1

ukládá

zajistit podpis Smlouvy o poskytnutí peněžitého příplatku mimo základní kapitál mezi statutárním městem Liberec a Dopravním podnikem měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a. s., dle Přílohy č. 1

P: Šolc Jiří, Mgr., náměstek primátora pro technickou správu a informační technologie
T: 30. 4. 2024

Důvodová zpráva:

Předmětem předkládané Smlouvy (viz. Příloha č. 1) je závazek SML poskytnout DPMLJ dobrovolný peněžitý příplatek mimo základní kapitál společnosti DPMLJ ve výši **20.000.000,- Kč** (slovy: dvacet milionů korun českých) a zároveň závazek společnosti DPMLJ takto poskytnutý dobrovolný peněžitý příplatek přijmout.

Dobrovolný peněžitý příplatek bude poskytnut za účelem zlepšení hospodářské situace společnosti DPMLJ, společnost se zavazuje tento příplatek poskytnutý dle předkládané Smlouvy používat účelně a hospodárně.

Představenstvo společnosti DPMLJ vyslovilo souhlas s přijetím příplatku v usnesení č. 3/01.11.2023 ze dne 1. 11. 2023.

Dobrovolný příplatek mimo základní kapitál je standardním nástrojem financování dopravních podniků v řadě měst ČR, např. Pardubice, Ústí nad Labem, Jihlava... V Liberci se tolik nepoužívá, ale tentokrát se jeho poskytnutí velmi hodí. DPMLJ a.s. každoročně významně investuje do infrastruktury (zejména tramvajové tratě) a vozidel (tram i bus). Za účelem těchto investic představenstvo společnosti soutěží a přijímá investiční úvěry, kdy náklady této dluhové služby jsou zahrnovány do kompenzace provozování MHD, kterou zcela platí objednatel – tedy SML, z malé část LK a JBC. Ke dnešnímu dni (19. 3. 2024) je celková zadluženost společnosti 369, 2 Mil Kč. Jen v letošním roce DPMLJ na halu v garáží (souvisí s elektrobusem) a modernizaci TT do JBC načerpá dalších 75 Mil Kč. Příplatek mimo základní kapitál poslouží k (malému) zmírnění této zadluženosti.

Příkladem budiž v současné době soutěžený úvěr na nakoupení 16-ti kloubových nízkoemisních busů na CNG (dodávka ve dvou letech). DPMLJ na tuto investici potřebuje 155 Mil Kč. Pakliže poskytneme 20 Mil Kč příplatek mimo základní kapitál, management bude úvěrovat „jen“ 135 Mil Kč, přičemž splátky úvěru může DPMLJ platit pouze z odpisů, které jsou stejně, tak jako úroky, součástí kompenzace MHD poskytnuté od SML. Příplatek mimo základní kapitál poskytne DPMLJ částečně základní financování a tento krok je pozitivně vnímám i financujícími subjekty. Samozřejmě, že je možné tento příplatek i „vrátit zpět“, ale to vzhledem k očekávaným nákladům na povinný přechod na bezuhlíkovou mobilitu není pravděpodobné. V letošním roce plánuje DPMLJ a.s. proinvestovat celkem přes 152 Mil. Kč, a to jak do vozidel (BUS), tak do tramvajových tratí (TT do JBC) či do technologií (myčka TRAM) nebo do rekonstrukcí budov (Terminál). Vedle investic budou v letošním roce realizovány opravy majetku DPMLJ přesahující 102 Mil. Kč. Mezi nejvýznamnější položky plánu oprav patří vozidla TRAM za více než 40 Mil. Kč nebo oprava povrchů a nástupišť Fügnerova za cca 11 Mil. Kč. Všechny akce budou realizovány dle vedením města schválených dokumentů. V rozpočtu města je s tímto příplatkem mimo základní kapitál počítáno a v ZM je schválení povinným procesním krokem.

Jako Přílohu č. 2 předkládá odbor správy veřejného majetku **právní stanovisko** ohledně poskytování příplatku mimo základní kapitál majoritním akcionářem. Tato příloha je od právní kanceláře HSBN s.r.o., předmět tohoto materiálu byl projednán s Mgr. Martinem Heřmánkem.

Přílohy:

Příloha č. 1 - Smlouva - Příplatek HSBN

Příloha č. 2 - právní stanovisko-Příplatek anon

SMLOUVA O POSKYTNUTÍ PENĚŽITÉHO PŘÍPLATKU MIMO ZÁKLADNÍ KAPITÁL

Smluvní strany:

1. **Statutární město Liberec,**
IČ: 002 62 978,
nám. Dr. Edvarda Beneše 1, 460 59 Liberec I,
Zastoupené: Ing. Jaroslavem Zámečником, CSc., primátorem,

(dále jen „**Poskytovatel**“) na straně jedné

a

2. **Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a. s.,**
IČ: 473 11 975
Mrštíkova 850/3, Liberec III-Jeřáb, 460 07 Liberec,
Zastoupený: Ing. Michalem Zděnkem, M.A., předsedou představenstva a
Ing. Václavem Sosnou, místopředsedou představenstva

(dále jen „**Společnost**“) na straně druhé

Poskytovatel a Společnost dále též jednotlivě jako „**smluvní strana**“ a společně jako „**smluvní strany**“

níže uvedeného dne, měsíce a roku, ve smyslu ustanovení § 163 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů (dále též jako „**Zákon o obchodních korporacích**“) a § 1746 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, uzavírají tuto Smlouvu o poskytnutí peněžitého příplatku mimo základní kapitál (dále též jako „**Smlouva**“).

Článek I.

Poskytnutí příplatku mimo základní kapitál

- 1) Předmětem této Smlouvy je závazek Poskytovatele poskytnout Společnosti dobrovolný peněžitý příplatek mimo základní kapitál Společnosti ve výši **20.000.000,- Kč** (slovy: dvacet milionů korun českých) a zároveň závazek Společnosti takto poskytnutý dobrovolný peněžitý příplatek přijmout.
- 2) Poskytovatel se zavazuje poskytnout dobrovolný peněžitý příplatek Společnosti jednorázově formou bezhotovostní platby na účet Společnosti č. 8090012/0800, a to nejpozději do [●].
- 3) Dobrovolný peněžitý příplatek je poskytnut za účelem zlepšení hospodářské situace Společnosti. Společnost se zavazuje dobrovolný peněžitý příplatek poskytnutý jí podle této Smlouvy používat účelně a hospodárně.

Článek II. Vrácení příplatku

- 1) Poskytovatel může za podmínek stanovených obecně závaznými právními předpisy, zejména v Zákonu o obchodních korporacích, stanovách Společnosti či v této Smlouvě žádat vrácení poskytnutého příplatku.
- 2) Společnost se zavazuje za předpokladu, že budou splněny veškeré podmínky, zejména bude dán souhlas valné hromady Společnosti, vrátit Poskytovateli poskytnutý dobrovolný příspěvek nebo jeho část v rozsahu určeném v žádosti Poskytovatele, a to nejpozději do devadesáti dnů ode dne doručení žádosti o vrácení příplatku Společnosti.

Článek III. Závěrečná ustanovení

- 1) Představenstvo Společnosti vyslovilo souhlas s přijetím příplatku v usnesení č. 3/01.11.2023 ze dne 1.11.2023.
- 2) Uzavření této Smlouvy bylo schváleno usnesením zastupitelstva Poskytovatele č. [●] ze dne [●].
- 3) Bude-li jakékoliv ustanovení této Smlouvy shledáno příslušným soudem nebo jiným orgánem zdánlivým, neplatným, nebo nevymahatelným, bude takové ustanovení považováno za vypuštěné ze Smlouvy a ostatní ustanovení této Smlouvy budou nadále trvat. Smluvní strany v takovém případě bez zbytečného odkladu uzavřou takové dodatky k této Smlouvě, které umožní dosažení výsledku stejného, a pokud to není možné, pak co nejbližšího tomu, jakého mělo být dosaženo zdánlivým, neplatným, nebo nevymahatelným ustanovením.
- 4) Tato Smlouva nabývá platnosti dnem jejího podpisu oběma smluvními stranami a účinnosti jejím uveřejněním v registru smluv dle zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění pozdějších předpisů („Zákon o registru smluv“). Smluvní strany berou na vědomí, že tato Smlouva bude uveřejněna v registru smluv podle Zákona o registru smluv. Strany se dohodly, že Smlouvu v registru smluv uveřejní Poskytovatel.
- 5) Smluvní strany si nejpozději při uzavření této Smlouvy vzájemně sdělí údaje ve Smlouvě, které jsou chráněny zvláštními zákony (obchodní, bankovní tajemství, osobní údaje, ...) a nemohou být uveřejněny či poskytnuty třetí osobě. Takto označené údaje musí splňovat zákonné znaky údajů s tímto zvláštním režimem. Smluvní strana, která smlouvu uveřejní, za uveřejnění neoznačených údajů podle předešlé věty nenese žádnou odpovědnost.
- 6) Veškeré dodatky a změny této Smlouvy musí být učiněny písemně v listinné podobě, a to formou vzestupně číslovaného dodatku a oboustranně odsouhlaseny.
- 7) Tato Smlouva je vyhotovena ve dvou (2) vyhotoveních, z nichž každá smluvní strana obdrží po jednom (1) vyhotovení.
- 8) Smluvní strany shodně prohlašují, že si tuto Smlouvu před jejím podepsáním přečetly, že byla uzavřena po vzájemném projednání podle jejich pravé a svobodné vůle, že jejímu obsahu porozuměly a svůj projev vůle učinily vážně, určitě, srozumitelně, dobrovolně a nikoliv v tísní nebo za nápadně nevýhodných podmínek, a že se dohodly na celém jejím obsahu, což stvrzují svými podpisy.

***

Za Poskytovatele:

V Liberci dne .....

.....
Ing. Jaroslav Zámečník, CSc.
primátor

Za Společnost:

V Liberci dne .....

.....
Ing. Michal Zděnek, M.A.
předseda představenstva

.....
Ing. Václav Sosna
místopředseda představenstva

V Praze dne 11. března 2024

Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s.

Mrštíkova 850/3

460 07 Liberec III-Jeřáb

(dále jen „**DPMLJ**“)

K rukám: členů představenstva společnosti
Ing. Milana Červenky, ekonomického ředitele společnosti

Věc: Právní stanovisko ohledně poskytování příplatku mimo základní kapitál majoritním akcionářem

Vážení pánové,

byli jsme požádáni o vypracování právního stanoviska ohledně právních podmínek souvisejících s případným poskytnutím dobrovolného příplatku mimo základní kapitál DPMLJ dle zákona č. 90/2012., Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), v platném znění (dále jen „**ZOK**“), ze strany většinového akcionáře DPMLJ, tedy statutárního města Liberec (dále také „**Liberec**“).

I. ZÁKLAD ŠETŘENÍ

1.1 Předmětem našeho šetření je výhradně posouzení právní problematiky ohledně poskytnutí dobrovolného příplatku mimo základní kapitál DPMLJ jakožto akciové společnosti, jež je stoprocentně ovládána obcemi, tedy veřejnoprávními subjekty.

1.2 Toto stanovisko je určeno pro interní potřeby adresáta a nemůže se na něj spoléhat žádná jiná osoba než tento adresát; přičemž na toto stanovisko mohou spoléhat i všechny orgány adresáta, tedy i dozorčí rada a valná hromada, tzn. oba akcionáři adresáta - statutární město Liberec a statutární město Jablonec nad Nisou.

1.3 Toto stanovisko je omezeno a předkládáno na základě právních předpisů České republiky ke dni jeho vystavení tak, jak jsou v současné době aplikovány soudy České republiky (s výjimkou jakýchkoli zahraničních právních předpisů, na které může být odkazováno podle příslušných ustanovení českého mezinárodního práva soukromého). Neprováděli jsme žádné nezávislé šetření a nevyjadřujeme žádné stanovisko ohledně právních předpisů jakékoli jiné jurisdikce.

1.4 Pro účely vypracování tohoto stanoviska jsme vycházeli výhradně z informací a dokumentů poskytnutých ze strany DPMLJ.

II. VÝCHOZÍ PŘEDPOKLADY

2.1 Pro účely tohoto stanoviska jsme vycházeli zejména z následujících předpokladů:

- všechny podklady, které nám byly předloženy, byly pravé;
- všechny dokumenty, které nám byly předloženy v kopiích, byly úplné a shodné s originály;
- všechny podklady a informace předložené klientem jsou přesné, úplné, aktuální a nezměnily se ode dne a času předání, neexistovaly žádné jejich dodatečné změny;
- při vypracování tohoto stanoviska jsme vycházeli z předaných informací a podkladů od klienta a nejsme oprávněni ani povinni ověřovat jejich správnost, úplnost a aktuálnost a jedná se o úplné a správné podklady k předmětu našeho šetření.

III. PRÁVNÍ ROZBOR

3.1 Institut dobrovolného příplatku mimo základní kapitál u akciových společností

Příplatek mimo základní kapitál představuje **specifický institut obchodního práva**. Zákonná úprava příplatků vychází primárně z § 162 a násl. ZOK. Jedná se o zákonem předpokládaný způsob, kterým mohou společníci zákonnou cestou relativně rychle a neformálně **posílit vlastní kapitál kapitálových společností, v nichž mají účast**. Dohoda o poskytnutí příplatku představuje nepojmenovanou (inominátní) smlouvu ve smyslu § 1746 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění. Z pohledu ekonomické teorie jsou příplatky vnímány jako jedna z možných podob vlastních zdrojů financování obchodních společností.

Poskytnutí příplatku mimo základní kapitál je z věcného hlediska vnímáno zejména jako vhodná alternativa zvýšení základního kapitálu společnosti, když operace se základním kapitálem obchodních společností jsou zákonem naopak velmi formalizovány a bývají méně flexibilní také z časového hlediska. Příplatek lze využít, pokud se na jeho podmínkách shodne konkrétní společník a přijímající společnost, zastupovaná zpravidla svým statutárním orgánem.

Problematika příplatků do vlastního kapitálu společnosti mimo její základní kapitál je výslovně upravena pouze v části zákona věnující se společnosti s ručením omezeným, přičemž u akciových společností obdobná explicitní zákonná úprava absentuje. V odborné praxi i v právní teorii však široce převažuje názor, že tato skutečnost s ohledem na zásadu legální licence **nijak nezapovídá možnost poskytnutí dobrovolných příplatků mimo základní kapitál u akciových společností**.

Možnost poskytnutí dobrovolného příplatku mimo základní kapitál akciové společnosti aprobuje kromě široké shody v právní doktríně mimo jiné i Výkladové stanovisko č. 26 Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti (KANCL) ze dne 9.4.2014:

„Zákon o obchodních korporacích neupravuje (na rozdíl od společnosti s ručením omezeným) příplatek akcionáře do vlastního kapitálu mimo základní kapitál (dále jen „příplatek“). Stejně tomu bylo i za účinnosti obchodního zákoníku.

Poskytnutí příplatku není zákonem výslovně zakázáno a nelze ani dovodit, že by jeho poskytnutí bylo v rozporu s veřejným pořádkem či dobrými mravy. Poskytnutím příplatku totiž nejsou poškozována práva společnosti, jejich akcionářů či věřitelů, naopak jeho poskytnutím dochází ke zvýšení hodnoty účasti akcionářů, dobytosti pohledávek věřitelů a úvěruschopnosti. Poskytnutí příplatku akcionářem je tudíž možné a dovolené.“

Někteří poukazují taktéž na obecnou formulaci § 365 odst. 4 zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, jež možnost společníka zavázat se k poskytnutí příplatku mimo základní kapitál neomezuje pouze na společnosti s ručením omezeným.

Dosud závazně nerozřešenou právní otázkou zůstává, zda na dobrovolné příplatky u akciových společností je nutné analogicky užít právní úpravu pro společnosti s ručením omezeným (§ 163 a následující ZOK), či nikoliv. V dalším textu tohoto stanoviska budeme vycházet primárně z převažujícího výkladu, že zákonné podmínky dobrovolného příplatku v s.r.o. lze přiměřeně aplikovat také na akciové společnosti.

Příplatek nebývá úročen. Případné zhodnocení kapitálu, který společník tímto způsobem do společnosti vložil, mohou představovat zejména vyšší zisky společnosti, které mohou být v budoucnu vypláceny a jichž by společnost bez dodatečného kapitálu nedosáhla, případně růst tržní hodnoty podílu společníka.

S poskytnutím dobrovolného příplatku navrženého akcionářem musí společnost souhlasit, přičemž udělení souhlasu je v působnosti statutárního orgánu, pokud stanovy společnosti neurčují jinak. Jak dohoda o poskytnutí příplatku mezi akcionářem a společností, tak ani samotný souhlas společnosti s přijetím příplatku nemají zákonem povinně předepsanou písemnou podobu, lze je tedy učinit i ústní formou, s výhradou omezení formy jednání za jednočlenné společnosti podle § 13 ZOK. Možnost přijetí dobrovolného příplatku od společníka není nezbytné výslovně upravovat ve stanovách (resp. obecně ve společenské smlouvě) přijímající společnosti.

Smluvní strany by si měly, kromě závazného projevu vůle akcionáře poskytnout společnosti plnění mimo základní kapitál projev a společnosti takové plnění od akcionáře přijmout,

v dohodě o poskytnutí příplatku ujednat alespoň co je předmětem daného příplatku, způsob jeho poskytnutí a okamžik poskytnutí.

3.2 Právní postavení DPMLJ

DPMLJ je akciovou společností, jejíž činnost spočívá primárně v zajištění hromadné veřejné dopravy v Liberci a jeho okolí. Základní kapitál DPMLJ činí celkem 785.700.000,- Kč.

DPMLJ má celkem dva akcionáře, přičemž většinovým akcionářem je město Liberec, disponující akciemi o celkové jmenovité hodnotě 782.700.000,- Kč a tomu odpovídajícím podílem 99,618 % na počtu hlasů a na základním kapitálu DPMLJ. Druhým akcionářem je statutární město Jablonec nad Nisou, které disponuje akciemi DPMLJ o celkové jmenovité hodnotě 3.000.000,- Kč a tomu odpovídajícím podílem 0,382 % na počtu hlasů i na základním kapitálu DPMLJ. DPMLJ je tedy stoprocentně vlastněn a ovládán veřejnoprávními subjekty, a to konkrétně dvěma obcemi, resp. statutárními městy.

Oba akcionáři DPMLJ tedy představují veřejnoprávní subjekt a současně jsou objednatelem dopravní obslužnosti ve svém územním obvodu podle § 3 odst. 3 zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů, v platném znění.

Zákon umožňuje veřejnoprávním subjektům (včetně obcí) zřizovat obchodní korporace (včetně akciových společností) a zároveň takovýmto společností ani jejich společníkům nezapovídá využívat institut příplatku mimo základní kapitál.

3.3 Základní důvody pro poskytnutí příplatku, účelové omezení

Příplatek je společníky zpravidla poskytován za účelem **posílení vlastního kapitálu společnosti**, ať již pro získání výhodnějších podmínek pro financování konkrétních investičních záměrů či pro snížení ukazatelů zadlužení společností. Zároveň však společník poskytující příplatek nese, s ohledem na pouze podmíněnou návratnost příplatku, riziko ztráty způsobené případným nezdarem podnikání společnosti.

Použití prostředků získaných z příplatku může být na základě vzájemné dohody mezi společníkem a společností účelově podmíněno či jinak omezeno, např. pro určitý směr rozvoje činnosti společnosti či dokonce jen na konkrétní investiční projekt. V právní teorii je sporné, zda lze vracet příplatky účelově určené pro využití za konkrétně vymezeným a ohraničeným účelem, nebo zda je právo na vrácení příplatku okamžikem použití prostředků na daný účel zkonsumováno. Vybraní autoři se kloní k názoru, že pokud by smlouva o příplatku obsahovala

v rozporu s pravidly ZOK ujednání o vrácení takto účelově vázaného příplatku, pak se může jednat o zastřenou zápůjčku či úvěr, a nikoliv již o příplatek.¹

I v případě nedodržení účelového určení příplatku je však při jeho případném vrácení nezbytné vycházet z podmínek a omezení blíže popsanych v bodě 3.4 tohoto stanoviska.

Další otázkou může představovat posouzení, zda může příplatek představovat poskytnutí dotace (pokud je příplatek financován z veřejných prostředků) nebo jinou formu veřejné podpory. Vzhledem k níže popsaným pravidlům pro vrácení příplatku se kloníme spíše k názoru, že se o dotaci nejedná, neboť dotace jsou vnímány jako veřejné dobrodiní, jejichž poskytnutí je svázáno jasně stanovenými podmínkami, při jejichž porušení může poskytovatel nárokovat vrácení poskytnuté dotace. Při obdržení dotace jsou její příjemci také zpravidla svázáni povinností spoluúčasti, aby měli motivaci realizovat primárně ty projekty, které mají nejvyšší potenciál přinést užitek buď přímo příjemci, či případně konečným uživatelům daného statku (zejména u veřejnoprávních subjektů).

Naproti tomu příplatek nemusí být při svém poskytnutí účelově podmíněn ani není jeho předpokladem „spoluúčast“ z dalších prostředků společnosti při realizaci případně sjednaného účelu poskytnutí příplatku. Pravidla pro vrácení příplatku pak vycházejí primárně z obchodního práva, smlouva o příplatku je může pouze vhodně doplňovat. ZOK na příplatek nahlíží jako na vlastní prostředky společnosti (resp. součást jejího vlastního kapitálu), nikoliv jako na cizí zdroj, čemuž jsou uzpůsobena i pravidla pro jejich vyplacení. Na základě toho vnímáme podstatné rozdíly mezi instituty dotace (jak je standardně vnímána v prostředí České republiky) a příplatku mimo základní kapitál obchodní společnosti.

Pokud se jedná o problematiku veřejné podpory, máme za to, že tuto otázku je nezbytné řešit primárně z materiálního pohledu, tedy vzhledem k reálným účinkům sledovaného právního jednání a zároveň ve vztahu k zapojeným subjektům.² Konkrétní právní institut či instrument, prostřednictvím kterého byla veřejná podpora poskytnuta, je pouze doplňkovým kritériem posouzení, které zpravidla nemá zásadnější vliv na jeho výsledek.

3.4 Vrácení poskytnutého příplatku

Možnost vrácení poskytnutého příplatku zpět společníkovi upravuje primárně § 166 ZOK. O vrácení příplatku rozhoduje valná hromada společnosti, přičemž **samotné právo na vrácení vzniká až rozhodnutím valné hromady**. Máme tedy za to, že právo na vrácení příplatku nelze

---

¹ Viz HAVEL, Bohumil. § 166 [Vrácení příplatku]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 393, marg. č. 7.

² Jedná se mj. o posouzení, zda je příjemce podpory podnikem působícím na relevantním trhu, jeho vztah k poskytovateli podpory, zda je podpora selektivní, vede ke zjednání výhody pro příjemce, naplnění výjimek zakládajících přípustnost konkrétní veřejné podpory aj.

založit již smlouvou o jeho poskytnutí. Tím by bylo nepřipustně zasaženo do působnosti valné hromady a současně obcházena samotná podstata příplatku.

Ustanovení § 166 odst. 2 ZOK dále upřesňuje, že **poskytnutý příplatek se vrací společníkovi poměrně podle výše, v jakém jej poskytl**, zákon zde ovšem ponechává valné hromadě výslovně možnost se od tohoto pravidla odchýlit. Zákon současně neurčuje žádná pravidla priority ohledně pořadí vrácení dobrovolných příplatků zpět společníkům.

Další limitaci představují zákonné podmínky pro výplatu prostředků společníkům stanovené ve vztahu k ekonomické situaci společnosti. Jednak přímo v § 166 odst. 1 ZOK je stanoveno, že poskytnutý příplatek lze vrátit pouze v rozsahu, v jakém převyšuje ztrátu společnosti. Zde má zákon zřejmě na mysli kumulovanou ztrátu, včetně neuhrazené ztráty z minulých období. Jak při rozhodování o vrácení příplatku, tak i o jeho samotném vyplacení, je dále nezbytné dodržet omezení vyplývající pro rozdělení podílu na jiných vlastních zdrojích společnosti zejména podle § 34 a 40 ZOK.

Z účetního pohledu se příplatek liší od bezúročných zápůjček a výpůjček zejména jeho zařazením do vlastních zdrojů financování v rámci účtů pasiv společnosti. V této souvislosti je nezbytné zkoumat především kritérium, zda společnost v okamžiku získání prostředků převzala nepodmíněný závazek plnění vrátit, či nikoliv. Pokud povinnost k vrácení prostředků bez dalšího existuje již od počátku, pak se o příplatek nejedná.

IV. ZÁVĚRY

1) Příplatek mimo základní kapitál společnosti představuje specifický právní instrument obchodního práva, jehož pravidla jsou upravena primárně v § 161 a násl. ZOK. Poskytnutím příplatku je zpravidla sledováno posílení vlastních zdrojů financování společnosti a z pohledu ZOK představuje jednu z forem jiných vlastních zdrojů společnosti.

2) Převažující interpretace považuje poskytnutí dobrovolného příplatku mimo základní kapitál akciové společnosti ze strany jejího akcionáře za zákonné, ačkoliv výslovná právní úprava příplatků u akciové společnosti dle ZOK schází. Zákon současně nezapovídá poskytování příplatků ani u společností vlastněných veřejnoprávními subjekty.

3) ZOK upravuje pravidla, za kterých může být příplatek vrácen, obdobně jako pro podíly na zisku či na jiných vlastních zdrojích společnosti. Právo na vrácení příplatku nevzniká jeho poskytnutím, ale až v důsledku příslušného rozhodnutí valné hromady společnosti. Společnost nemůže rozhodnout o vrácení příplatku ani jej vyplatit, pokud nejsou dodrženy testy a podmínky stanovené v § 34 a 40 ZOK, které se váží zejména k přiměřenosti ekonomické situace společnosti.

4) Způsoby či formy užití prostředků získaných příplatkem může být omezeno sjednaným účelem, avšak i poté je v případě vrácení příplatku či jeho části nezbytné vycházet prioritně ze zákonných pravidel ZOK.

5) Existují rozdíly, které z našeho pohledu dostatečně odlišují institut příplatku mimo základní kapitál jak od zápůjčky (resp. výpůjčky či výprosy), tak od dotace. V případě otázky veřejné podpory je nezbytné posoudit konkrétní případ z hlediska jeho účinků. Není přitom rozhodné, prostřednictvím jakého konkrétního institutu je případná podpora poskytnuta.

V případě jakýchkoli dotazů či připomínek ke shora uvedenému nebo potřeby dalších informací nás prosím kdykoli kontaktujte.

S pozdravem,

H
M